

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenšer ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naš srednji stan.

Govorili smo nedavno na tem mestu o narodnem razumništvu; kmalu potem smo čitali izvrstno sodbo o kranjskem plemenitaštvu; oziroma se posled natančneje tudi na naš srednji stan.

Naglašali smo uže mnogi pot važnost srednjega stanu pri vsakem narodu; kajti tega stanu politična zrelost in omika je mera, po kateri se meri v javnem življenju ves ostali narod.

Inteligencija je bila povsod in v vseh časih navdušena za svobodo, omiko in srečo svojega ljudstva; znanje zgodovine in kulture klasičnih narodov povečuje in idealizuje tudi najbolj suboparni duh. Zaradi tega je ta popolnem naravna lastnost tudi v sodbi o narodnem probujenju manje cene, kot ona ostalega ljudstva. Kedor pravi, da je omikan in on nasprotuje svoji domovini in je nedelaven v njenej borbi, tist je ali tako popačen v svoji pravi, da mu pridobljena klasična kultura nij mogla užgati naj manjše idealne iskre, ali pa je tak idijot, da si o vzvišenosti in pobleževanju omike niti pojma pridobil nij.

Drugače je pri srednjem stanu. Poslednji si v svojem šolanju navadno nij pridobil idealov o nalogi narodov in o patrijotizmu; omikal se je bolj po praktičnem programu, kateremu je podlaga materijalizem; idealizem in klasicizem sta mu nepoznan ali celó ovirajoč faktor. Jasno je torej, da se mora srednji stan stoprv pozneje, to je, v življenju navadno v hudem prozajičnem boju za kruh, za ekzistenco, idealizovati vsaj toliko, da se zaveda svoje narodnosti in porablja svoje meščanske pravice njej, a ne tujcu v korist.

Če odgovarjamo naravnost vprašanju, kako so razmere glede srednjega stanu mej Slovenci, moramo izpovedati, da niso takove, kakršne bi morale biti, a takovšne, kakršne morejo biti. Kjer pa je podlaga za mogočest kake stvari, tamkaj je tudi mogoč napredek in polagoma dovrševanje pomanjkljivega.

V teh besedah je izrečena sodba o našem srednjem stanu. Mi konstatiramo radovoljno, da je naš srednji stan celó za korak dalje kot naše socialne razmere in politični uspehi. O tem so nas najbolje prepričale zadnje volitve za državni zbor, pri katerih je stala falanga našega srednjega stanu kakor skala nepremična za narodne kandidate.

Koliko veljave je v tem, vé ceniti najbolje on, ki ume soditi dozdanje naše socialne razmere in ki pozna uspehu neprimerne prilžnosti za izobraževanje in narodno navdušenje v našem srednjem stanu.

Če pogledamo, od kod se rekrutira naš

srednji stan, se moramo v resnici čuditi, da najdemo pri njem toliko narodne zavesti in značajnosti. S tujim duhom navdahnene so učilnice, v katerih se uči naš srednji stan; brez klasičnih študijev, ki jeklené značaj in vstvarjajo lastno sodbo, je srednji stan vendar večinoma naroden, vsaj, ko stopi v življenje ali v svojih lepših mladostnih dneh, ko je duh za zunanje vtise še občutljiv.

Narodnih učilnic nam je potreba v prvi vrsti za naš srednji stan, a ker si teh ne moremo osnovati sami, vlada pa jih dozda nij hotela, je druga naša sveta in mogoča naloga, da izbijamo iz tujih učilnic izstopivši narod za se, in kjer uže najdemo skrivaj vneto narodno iskrico, skrbimo, da nam ne ugasne, dokler duh in srce v viharjih in v boji življenja ne oledeni.

S čim moremo pospeševati zavedni narodnjaki ta svoj najsvetejši nalog uspešneje kakor z izboljševanjem naših precej žalostnih socialnih razmer v središču Slovenije in na deželi. V ta smoter imamo čitalnice, bralna, telovadna in druga društva. V resnici, nič nij primernejšega sprijazniti srednji stan z višjim kakor takovi zavodi, ki toliko vplivajo na omiko in zvest naših meščanov. A kakova so ta društva, če jih od blizu pogledamo. Čestokrat nij senca tega, kar bi morala biti: sveti kraji narodnega uka in probujenja, tem več družbe, kjer gospoduje ta ali oni stan, kjer vlada pogibeljni „kastengeist“ v pravem pomenu besede. Uzrok temu je, ker se zdaj takim zavedom preveč odteza naša inteligencija, katere vzvišena zadača je posredovanje in oživljanje v rodoljubnem duhu. Njej pripada vodstvo v vseh stvareh, ker vodstvo mora biti jednotno, a čuti ti ga ne smejo tisti, katere vodiš: ti moraš plavati z njimi vred, ne smeš biti pretenciozen, zlasti svoje osebe ne smeš porivati naprej. Tvoja četa mora za teboj hoditi sama od sebe, ti ne smeš hoditi, da bi jo gonil pred seboj: rada se ti bode pokorila, če spozna, da si svojemu nalogu kos. Le osobnosti pustimo pri miru; povsodi še je osobna občutljivost in svojeglavnost naredila veliko nesreče, največ pa mej nami Slovenci, ki smo uže mnogi pot izkusili resnice Heinejevih besed: „Znamenje slabih značajev je vedno, da se oni, katerim se kaj neprijetnega prigodi, maščujejo posled nad tistim, kar jim je bilo najljubše.“

Ponosni smo, če se nam oporeka, da pridiguje demokracijo, ker one mi vsaj bolj potrebujemo. Ne manjka nam narodne inteligencije, ne manjka nam zavednih narodnjakov v družih stanovih, a vezi manjka, ki vse združi skupaj. Naš narodni boj pa pravega uspeha priboriti ne more brez združenih moči.

Ne bojimo se za našo učečo se mladino

— veda odpira vsakemu oči in rodi značaje; ustvarimo si trden srednji stan, spoštujemo ga, podpirajmo ga, pustimo mu čast, katero zasluži v javnem življenju in on bode kazal vedno in povsodi slovansko lice naše domovine, po njem se namreč sodi naš narodni napredek, ne po misli in dejanji posameznega učenjaka ali pisatelja.

Mej narodom je pravi prostor narodnim odličnjakom. Ne pozabimo, da smo mi Slovenci majhen narod, da pri nas napačna zunanja taktika lahko več škoduje, kot mnogo peresnih zaslug koristiti more. L—s.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. septembra.

Vest, da se bode pomnožila **gospod-ska zbornica** vzburla je kri nemško-nacijonalcem in v svoji razburjenosti vseli so se takoj k mizi, izmislili so si može, kateri naj bi prišli v gospodsko zbornico. Dobili so jih! Halo, zavpili so, zdaj pa le po njih. V vseh nemško-nacionalnih listih beró se dolgi članki o kandidatih za gospodsko zbornico. Z vso njim lastno perfidnostjo jih ometavajo z blatom in izrekajo dvom o njihovih zaslugah in njihovem avstrijskem mišljenju. Človeka trese jeza, ko vidi te pobalinske židovske žurnaliste metati kamenje na može, kakor so Rodič, Filipovič in dr. To so možje iz Radeckijevih časov, možje, ki so si v boji za jednoto države priborili ponosne lavorike, ki so zastavili za obstanek države svoje življenje. Res, z zaničevanjem se mora vsak obrniti v stran, ko bere take napade. Nu, mi pa se tolažimo, da se Taaffe ne bode dal motiti od teh nesramnih žurnalistov, on si bode poklical v podporo može, katerih avstrijski patrijotizem je čist, može, ki hoté mogočno Avstrijo na podlagi jednakopravnosti.

Zagrinjalo je palo! Krinka, ki je dolgo zakrivala obraz ustavovercem, je odpala, pokazali so pravi obraz; ustavoverci so odločno izrekli, da je njim najprej za narodne interese, potem stoprv za državo, da so oni **nemško-nacijonalci**. Osobito zadnji čas so se v svojih govorih javno in odločno izražali, da je njim malo mari za državo, samoohranjenje je njim glavna stvar, prvi, jedini smoter. Odvrgli so stari program, ker niso mogli zopet doseči vladarstva, kajti oni so mislili, da so jedini poklicani za vladanje. To se jim nij posrečilo in zato so izbrisali iz svojega programa vsako črko, ki naj bi jih opominjala, uaj delajo za jednoto države. Taka je zdaj situacija!

Glasovi o shodu italijanskega in našega **cesarja** so nekoliko potihnili. Čudno je, kako se je od mnogih strani delala reklama za ta shod, pisalo se je namreč tako, kakor bi si Avstrija Bog si vedi kako brepenela po Humbertu. Morda je ravno to pisarenje uzrok, da je nekoliko ponehalo razpravljanje o tem shodu. Nu, mi si prav nič ne želimo zveze z Italijo. Italija naj skrbi najprvo, da ponehajo vedne demonstracije za Italijo irredento. Kadar bode pokazala, da jej je v istini za pravo, nesebično prijateljstvo, kadar bode pokazala,

da ne boža več onih rovarjev, ki hoté za Italijo pridobiti južno Tirolsko in Primorje, potem bode z njo stoprv zveza mogoča.

Vnanje države.

V francoskem kabinetu se je vnel baje mal razpor, ker finančni minister Magnin neče prevzeti odgovornosti za velike svote, ki jih treba za vojsko v Afriki, on zahteva, naj se takoj skliče zbornici, da mu doste dovoljenje.

Vsi vladarski dvori so poslali vdovi Garfielda sožalnice. Osobito pa pišo mnogo angleški listi o pokojnem, in „Times“ so bile celo črno obrobljene. Južno-amerikanski listi pravijo, da veže južne doželane s severnimi občina žalost.

Na resolucije, ki jih je sklenil pred par dnevi, kakor smo poročali, konvent irske deželne lige, odgovarjajo „Times“: „Če bodo irski najemniki in irsko ljudstvo nadalje še take nepraktične in nepomirljive voditelje poslušali, kakor so bili delegiranci, ki so v Dublinu govorili, bode položaj istinito žalosten. Mr. Parnella fiat meri na to, da naj se najemnik deželnega zakona ali prav nič ali pa le pod pogoji, ki jih diktira deželna liga, poslužuje. Ves terorizem deželne lige se bode najbrže pri taci vporabil, ki kažejo nagib k odpadu. Oborožene trume jih bodo po noči obiskale, jim pretile in mučile. A samovlastni interesi so razdvojni. Nevedni privrženci Parnellovi morda dele z njim vero, da deželni zakon ne bode imel nobene moči, a njihovo prepričanje bodo kmalu omajali vzgledi njihovih sosedov.“ Res žalosten položaj v Irske.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice 20. sept. [Izv. dop.] (O zadevi v cenitve zemljišč in pritožb ali reklamacij.) Da bi danes zopet na drobno jel razpravljati v cenitev zemljišč, nij moj namen, ker o tem se je itak že mnogo govorilo in pisalo; se vé da o teh spisih in govorih bile so različne sodbe — kakor pri vsakej stvari. Pač pa je moj namen, bolj natančno razpravljati pritožbe ali reklamacije in njih reševanja, katero se ravno zdaj vrši.

Ko je bil čas pritožb o zadevah zemljiškega davka od c. kr. okrajnega glavarstva naznanjen, zdelo se mi je primerno o tem v „Slovenskem Narodu“ priporočati posestnikom zemljišč, naj za napravo pritožb ne poslušajo tistih pisarjev, lačnih kmetskih grošev, ker, ako bi ne bile na pravem mestu pritožbe, bi več škodile ko koristile itd.! Da nij povsod moja beseda padla na rodovitna tla, kaže to, ka je ogromno število pritožb, celih 29.000! Po pravici so vprašale „Novice“: Kako se bodo te rešile? Tačas mislil sem jaz, da bo kako spretnejše peró v tej zadevi še kaj pisalo, a to se nij zgodilo. Pač pa so se delale pritožbe in to posebno po nekaterih občinah brez vsega pravega presodka in temelja, kar le preočitno kaže, da je bilo pisatelju pritožb več ležeče na zaslužku, kakor pa na korisi tistega, ki mu je morebiti prav dobro plačal! Z mirno vestjo rečem: od mnogih pritožb plačalo se je več, kakor bi v 15 letih davek znašal! Ne dá se trditi, da bi ne bilo sem ter tja kaj zmote, kajti nezmotljivi cenilci nijso in si tega tudi ne domišljujejo! Da bi bili pa vse, in to le po nekaterih občinah, napak cenili, temu se mora odločno ugovarjati! Nij treba misliti, da bi cenilci, kateri so sami posestniki zemljišč, delali na to, da bi bil davek večji; pač pa je bilo vedno vsem pri srci, da se zemljišče kolikor moči enakomerno obloži z davkom (ker brez tega gotovo biti ne more), da ne bi plačeval sosed za sosedo, občina za občino, kakor se je to godilo do zdaj po starej cenitvi! Tako na primer: občina Spodnje Pirniče je imela čistegadohodka po starem katastru 2983 gld. 20¹/₂ kr., a po novej cenitvi 3222 gld. 7 kr.,

nasproti pa občina Udmat po starem katastru 2181 gld. 40¹/₂ kr., a po novem le 1641 gld. 25 kr.; občina Stanežiče po starej cenitvi 5867 gld. 49¹/₂ kr., po novej pa 4981 gld. 47 kr., nasproti pa občina Švica po starem 6175 gld. 55 kr., po novem 75426 gld. 15 kr., občina Vrhnika po starem 9171 gld. 45 kr., po novem pa 7366 gld. 54 kr., nasproti pa občina Vrd po starem 6789 gld. 74 kr., po novej cenitvi pa 9061 gld. 72 kr.! Tako tudi druge občine. Razvidi se lahko iz tega, da so bile občine do zdaj mej seboj s čistim dohodkom v velikej in nepravilnej razliki. Res, da temu se nij čuditi, ker do zdaj so imele občine vsaka za-se tarifo. Ves ljubljanski okraj imel je po starem čistega dohodka 311.543 gld. 76 kr., po novej cenitvi pa 328.051 gld. 75 kr., tedaj je razločka 16.507 gld. 99 kr.

Da bodo nekatere občine, oziroma posamični posestniki po novem bolj obloženi, tega nijso nikakor cenilci krivi, ampak spremeni zemljišč in — kakor sem uže prej omenil — največ dozdanja nepravilna, po premozih tarifah sestavljena uvrstitev.

Iz tega je menda dovolj jasno, da na vsak način je število pritožb (reklamacij), katero znaša nad 29000, preveliko in mnoge teh pritožb so brez vsega jedra, pa vender komisijonu čas jemljó ter gotovo tudi davkoplačevalcem škodujejo. Ako vzamemo na primer občino Sabočevo, ki je imela po starem čistega dohodka 4130 gl. 19 kr., po novem pa ga ima 4616 gl. 65 kr., nij vložila ni jedne pritožbe; nasproti je občina Zaklanjec imela po starem 3102 gl. 37 kr. čistega dohodka, po novem pa ga ima 3008 gld. 56 kr. in vender je izročila 177 pritožb! Tako tudi druge občine. Ne morem si kaj, da bi občine Udmat posebej ne omenil, ki je za 540 gld. 15¹/₄ kr. menj cenjena in vender ima celo kopico pritožb! Nij-li to dovolj jasno, da so delali pritožbe brez vsega pravega prepričanja?

Res, težka je naloga cenilnega komisijona v tacem položaji; še hujša bi pa bila, ko bi njegovih članov ne tolažila vest, da so svojo dolžnost spolnili, ter preiskavali, kar sta jim dopuščala moč in čas! Ko bi cenilci ne uvideli, da nijso nezmotljivi, in bi ne bili pripravljeni popravljati svoje zmote — ako so res kje, — bi dejali jednako, kakor sem čul, da so v nekem sosednem okraji rekli na pritožbe: „Mi smo cenili; kar smo naredili, to naj ostane; s tem so pritožbe rešene!“ Ker pa, kakor rečeno, tukajšnji cenilci uvidajo ter spoznajo, da je pogrešek mogoč pri tolikem in tako naglem delu v tako kratkem času, kakor se je od zgorej pritiskalo: zato se nij čul prej omenjeni glas, pač pa so se zbrali na poziv g. c. kr. okr. glavarja kot predsednika temu komisijonu uže 2. t. m. cenilci ter pričeli svojo težko nalogo reševati! O njihovem delu bodem poročal pozneje, kakor tudi še o nečem družem, zelo važnem v tej zadevi.

Doljski.

Iz Krškega 16. septembra. [Izv. dop.] (Važen sklep tukajšnje okrajne učiteljske skupščine.) Našo lepo domovino dostikrat še domačini premalo poznajo. Od kar sta uvedena v naše narodne šole lepa predmeta: zemljepis in zgodovina, obrača se to nekoliko na bolje, ker mora učitelj najprvo sam učiti se domovinoslovja, da more potem z večjim uspehom v šoli učiti. Na Kranjskem pa je učitelju dosta težje učiti ta predmet nego n. pr. na Koroškem in Štajarskem. Primerno domovinoslovsko knjigo za koroške šole je izdal n. pr. nekdanji šolski ravnatelj v Ce-

lovci, g. Kvančnik (zdaj v Trstu), za štajarske šole pa dr. Hirsch, direktor ženske preparandije v Graacu. O Primorji spisuje menda jednako knjigo znani profesor Rutar v Spljetu. Da bi pa kdo takovo zelo potrebno knjigo o našej kranjskej deželi spisoval, nij mi znano. Lep donesek za takovo knjigo utegne biti opis krškega okrajnega glavarstva. Na predlog g. Lapajnetaja je namreč letošnja učiteljska skupščina v Krškem sklenila, naj tukajšnji učitelji (s pomočjo in sodelovanjem vsega učiteljstva v okraji) spišejo zemljepis (s štakistiko) in zgodovino celega kantona in narisajo njegov zemljevid. Da se dotični stroški pokrijejo, naj se nabirajo v okraji naročniki. Kar bi pa primanjkovalo — in to bode precej —, naj bi se dodalo iz okrajnega šolskega ali pa knjižničnega fonda. Izvršitev tega učiteljskega sklepa je torej odvisna od sl. c. kr. okrajnega šolskega svetovalestva, katero pa utegne brez dvombe pripomoči k temu, kajti njegovi udje so prijazni našemu narodnemu in slovstvenemu napredovanju.

—r.

Iz Sotle 18. sept. [Izv. dop.] (Trtna uš. Volitve na Hrvatskem.) Trtna uš se v vinogradih na Bizeljskem, zlasti v Št. Janžkej gori in v starovaških vinogradih zelo razširja. Ljudje so silno žalostni, ko vidijo, da bo njih poglavitni pridelek v malo letih uničen. Svota, katera se jim daje za ukončane vinograde, je le premajhena, da bi se ljudstvo potolažiti moglo. Sredstvo, s katerim se trtna uš pokončuje, namreč žvepljeni ogljenec, je le malo izdaten. Dvorni svetovalec iz poljedelškega ministerstva, ki je nedavno okužene vinograde ogledoval, se je kar čudil obilnemu razširjanju te škodljive golazni. Zdaj je naročeno, da se ima paziti na tujce, ki v te kraje zahajajo, da ne zatrosijo na kakov koli način mrčesa še v druge kraje.

Minoli teden je bilo prav živahno gibanje pri naših hrvatskih sosedih: bile so volitve v deželni zbor. Kdor nij imel prilike od blizu opazovati te — komedije (ta beseda je skoro na mestu), ne more si jo predstavljati prav. Pri nas mirno odda volilec svoj glas in domov odide brez hrupa in razsajanja. Na Hrvatskem so pa začeli letos v posebnej meri svoje ogrske brate posnemati. Volilci nasprotnih strank so bili baje tako razkačeni, ali pa je vlada tako v skrbi bila za svoje volilce in kandidata, da je pošiljala še v male kraje na volišče po celo kompanijo vojakov, ki so varovali tepežev in rogoviljenja. Tako je bila letos v Klanjec in Pregrado poslana na dan volitve jedaa kompanija vojakov. V obeh imenovanih krajih sta zmagala vladna kandidata, ali kakor jih druge stranke imenuje „magjaronška kandidata“. Nekoliko pač zaslužijo vladni poslanci to ime, kajti po volilnej zmagi vladnih kandidatov (n. pr. Rubida v Pregradi) poudarjala se je še tu, ob našej slovenskej, magjarsčina, govorilo se največ nemški, magjarski in le malo hrvatski, godci so morali gosti „čardaš“ na „čardaš“ in pili ter pojedali so vladni volilci (uradniki, učitelji, duhovniki) v družbi z magjarskimi graščaki, da je bila človeka tega prijateljstva kar groza. Kako razjarjeni so bili volilci in kako piko ima vlada na Starčevićance, kaže dogodjaj v vasi Tuhlje ob Sotli. Župnik Zork je bil privrženec te „stranke prava“, a zbog neke izjave odtiran za osem dni v zapor Klanjec. V istej vasi je bil učitelj kot privrženec vladne stranke močno tepen od volilcev nasprotne stranke. A župnik mora v svojej fari dosta priljubljenejši biti,

kajti ko je bil iz zapora odpuščen, odlikovali so ga s slavaloki, koje so mu postavili pri povratku v vas. Volitvene borbe in politično strankarstvo uničuje vse preveč pešajoče blagostanje na Hrvatskem. Hrvatska zemlja je lepa in plodovita, a ljudstvo zapuščeno, siromaško, zlasti v Zagorji. Lepi holmei in prijazne dolinice lahko bi rodile vsakovrstni sadež, lahko bi se redila lepa živina, in večje blagostanje bi se kmalu moralo povrniti. A po vsem hrvatskem Zagorji ti ljudstvo skoro jedino le koruzo sadi in nekaj puranov redi. Po lepih travnikih bi se lahko pasla pitovna živina, a človek ti zapazi največ le sloke kравice. Graščaki in nekateri duhovniki so se redili od nekdanj le od žuljev siromašnega ljudstva — in bi se še dandenes radi. Ljudstvo ne zaupa gospodji, a gospoda ne ljudstvu.

Iz Zavca 22. septembra. [Izv. dopis.] (Dirka in premijiranje konj.) In ti Zavc nijsi najmanjši mej slovenskimi trgi na Štajarskem. Razvijaš se in cveteš leto za letom lepše in kažeš, da si hočeš priboriti srečno prihodnost. Kazal si to 3. in 4. dan tega meseca. Dne 3. septembra premijirali so konje celjskega in slovenje-graškega okrajnega glavarstva. Kaj lepa plemena, čvrste kobile so živi dokaz, kako zdatno se je zboljšala konjereja tudi v savinjske dolini. Da se naši konji res radi kupujejo, kaže posebno to, da so kupci od daleč močno povpraševali po savinjskem plemenu in je mej drugimi kupoval ogrski ministerski svetovalec konje po 600 gld. in še čez.

Po pregledu vseh prignanih konj se je darila prisojajoči odbor posvetoval, mej tem pa je g. deželni živinozdravnik dr. Klingan v nemškem jeziku kaj živo in izpodbudljivo govoril o konjereji v celjskem in slovenje-graškem glavarstvu. Povdarjal je, da so se konjerejci res trudili in vse moči napeli na to, da si vzredé lepo živino, omenjal je pa tudi nekatere pregreške, katere dobro izrejo mnogokrat opovirajo. Ta govor je v slovenskem jeziku kmetom pretolmačil gospod Ernst Širca Grižki.

Izmej 127 konj (sesajočih žrebet ne računimo) se je posebno odlikovalo 12 kmetskih kobil in 9 žrebet.

Za kobile so bili obdarovani:

Anton Pikl iz Gomilske s 50 gld., Jurij Mravljak na Čreti s 40 gld., Josip Govek iz Kokarjev s 30 gld., Jurij Cukala iz Gomilske z 20 gld., Fran Dimec iz Medloga z 20 gld., Josip Čepļjak iz Gornjega grada z 20 gld., Valentin Metličar iz Št. Vida z 20 gld., Josip Rakovnik iz Vočne z 20 gld., Martin Vogel z 20 gld., Jakob Rapot iz Št. Jurja s 15 gld., Jakob Breznik s 15 gld. in Anton Holubar iz Vrbja s 15 gld.

Za žrebeta pa so dobili darila:

Martin Mirnik iz Lopate 15 gld., Janez Gomilšak iz Kokarjev 20 gld., Matija Ocvirk iz Št. Petra 20 gld., Josip Pešec v Arlej vasi 15 gld., Josip Belaj iz Rakitovca 15 gld., Valentin Metličar iz Št. Vida 10 gld., Josip Cizar na Vranskem 10 gld., Martin Mirnik iz Zapot 10 gld. in Josip Hajnžič iz Rečice 10 gld.

Gospodom Karolu Hauptu v Strosneku, baronu Oskarju Warsbergu na Paki in grofu Spieglu v Bežjem gradu priznale so se državne svetinje in diplomi.

Prva konjska dirka na slovenske zemlji 4. dan septembra privabila je od blizu in daleč nad 3000 gledalcev različnega stanu in starosti. Dirka se je pričela ob 3. uri popo-

ludne. V prvem dirkanji skušili so se 4 dirjači. Darilo so si priborili 3 in sicer: Anton Pajk Konjiški 5 zlatov (cekinov), Uršula Tavčar iz Rečice 3 zlate in Fran Cukala iz Gomilskega 2 zlate. V drugem dirkanji so si priborili darila po 8, 3, 2 zlate gg.: Josip Permozer iz Št. Marjete, Ernst Širca Žavski in Alojzij Štiglic iz Letuša. Kej zanimljivo je bilo društveno dirkanje. Prvo darilo s 40 gld. dobil je gospod Jakob Janič Žavski, drugo s 30 gld. gospod Josip Zima iz Celja, tretje z 20 gld. gospod Anton Mastnjak iz Ljubecine, četrto z 10 gld. gospod A. Walland iz Konjic in peto 1 zlat gospod E. Širca Žavski.

Po dirkanji je bilo srečkanje z mnogovrstnimi dobitki, mej drugimi zalo žrebe. Vse se je vršilo kaj sijajno in brez vsake nesreče v najlepšem redu. Trg in dirkališče je bilo okusno ovenčano in okinčano s slovenskimi in štajarskimi zastavami. Vrle Žavčanke spletle so lepih bršljinovih vencev za premijirane konje in dirjače zmagovalce. Srčna hvala našim krasoticam! Pristrčna hvala pa in vsa čast na prvem mestu obče spoštovanemu g. Hauptu za njegovo ljubezen in trud, na drugem mestu pa kličemo pristrčen „živio“ našemu blagemu prijatelju in tržanu g. J. Hausenbichlerju za njegovo požrtvovanje.

Občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

V Ljubljani 22. sept. [Izv. poročilo.]

Po maši v cerkvi sv. Jakoba, pri kateri so učitelji res izborni peli A. Nedvčedvo mašo, zbralo se je nad 50 slovenskih učiteljev k zborovanju v kranjskega katoliškega društva prostorih za zborovanje jim radovoljno pripuščeni. Prišli so k zborovanju stari zvesti družabniki narodnega društva, katerih nij oplašila jako trdna nadzorniška vlada, možje, kateri so stali neupogneni za narodnim praprom in o katerih vemo in znamo, da ga nikdar in za nobeno ceno ne bodo zapustili. Radostnim srcem pa smo opazovali v skupščini zvesto narodnih učiteljev tudi mnogo mladega narastaja in nekoliko izvrstnih učiteljev, sosebno ljubljanskih, kateri, akoravno ne neprijatelji našega narodnega slovenskega učiteljskega društva, stali so dozdej vendar zvanj njega. Umevno je tedaj, da smo te pionirje navdušeno pozdravljali, kajti ne dvomimo, da bodo most, katerega so naredili le-ti k nam došli možje učiteljskega stanú, z veseljem uporabljali vsi oni slovenski učitelji, kateri so uže itak z dušo s telom bili naši, pa so si mislili, da jim za zdaj še nij vstopiti v naše kolo, ker so se bali tiste umetno narejene, vsemogoče sile, katera zdaj razpada v prah, ne da bi jo bil še kdo dobro potresel. Posebno veseli smo pozdravljali došle učitelje Slovence iz slovenske Štajarske, kateri so s svojim udeležanjem pri skupščini slovenskega učiteljskega društva, dejanski potrdili njegovo veleslovensko ime. Mej gosti nas je počastil naš velespoštovani, za narodni prosep povsodi, zlasti pa na šolskem polji mnogozasluženi državni poslanec g. dr. Vošnjak. Ko je vstopil v zborovališče, so mu doneli od vseh strani živio- in slava-klici v priznanje njegovega neprestanega, požrtvovalnega delovanja.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Kranjski deželni zbor.) Danes ob 11. uri dopoldne bode novoimenovani gospod deželni glavar otvoril zborovanje. Ob

10. uri pred sestankom poslancev bode, kakor navadno, v stolnej cerkvi svečana velika maša.

— (Deželni glavar g. grof Thurn) je, ko ga je predstavljaj g. deželni predsednik Winkler, deželni odbor ogovoril v nemškem in v slovenskem jeziku.

— (Premeščanje.) Z Dunaja se nam brzjavljaj: Profesor Šuklje je iz službenih ozirov prestavljen iz Dunajskega Novega mesta v Ljubljano, profesor Zeehe pa iz Ljubljane v Dunajsko Novo mesto.

— (Uradniki kranjske hranilnice) bili so imenovani v včerajšnjem občnem zboru naslednji gosp.: diurnista Lugek in Kumar. uradnik kranjske eskomptne banke Jeras in bivši urednik „Laib. Zeitg.“ Leon Suppan-tschitsch,

— (Ogenj v kleti.) Včeraj popoldne ob 4. uri se je v g. Kastnerjeve kleti za žganje tik gledališča vnela steklenica bencina. Prostovoljnih gasilcev oddelk je takoj prihitel na pomoč in kmalu udušil požar.

— (Graščak Eduard Schaffer †.) V 20. dan t. m. je na svojej graščini Vinogorica poleg Trebnjega po dolgej hudej bolezn v 50. letu svojih dnij umrl graščak g. Edvard Schaffer, neaktivnih deželnih bramborcev stotnik in trudoljubivi načelnik trebanjskega centralnega odbora, nekdanj velicega posestva zastopnik v kranjskem deželnem zboru, spravoljuben in zato obče spoštovan poštenjak.

— (Imenik vseh avstrijskih krajev.) Vodstvo administrativne statistike bode na svitlo dalo krajevno kazalo ali repertorij, kateri bo obsegal izkaz vseh občin in krajev cislitvinske Avstrije po deželah, okrajnih glavarstvih in okrajnih sodnijah alfabetično razdeljen. Razvidelo se bode v tej knjigi število prebivalcev po številjenji od 31. decembra 1880. leta. Knjiga bo imela primeroma 25 pol velike osmerke in cena jej ne bo višja kakor k večjemu 2 gld. 50 kr. Oglasi se zato delo tudi lahko pri trgovinske in obrtne zbornici v Ljubljani.

— (Prebrisan je ž.) Pred dvema mesecema je nekdo s sv. Petra ceste prodal ježa nekam na Stari trg, kjer je pa jež čez dva dni ušel. Dva meseca je potoval, a predvčeranjim zopet priromal k svojemu prvemu gospodarju na sv. Petra cesti. Moško je koracal ubežnik po stopnicah, na katerih ga je srečal gospodar in veselo iznenadejan vzel k sebi v sobo.

Razne vesti.

* (Lepa dedščina.) Časih doleti človeka sreča prav iznenada. Tako se je zgodilo pred kratkim komiku v Parizu. Došla mu je iz Ogrske vest, da je v svojej domačiji pode-doval 1.200.000 frankov. Zdej bode „kralj na deskah“ pač lahko bolj brezskrbno živel.

* (Pogoreli) so v Carigradu vladarjevi hlevi. Škoda znaša okolo 350.000 turških funtov.

* (Deset zapovedij Slovanu.) Tržaška „Edinost“ priporoča teh-le deset zapovedij Slovanom: 1. Veruj v srečno in slavno prihodnost Slovanstva. 2. Ne govori z bratom v tujem jeziku. 3. Posvečuj svoje telesne in duševne sile svojemu narodu. 4. Ko solnce čista naj bode tvoja ljubezen in delavna vera do naroda in domovine. 5. Ne mahaj po svojem bratu Slovanu, ni z jezikom ni s palico. 6. Ne ženi se s tujko. 7. Ne kradi besed iz tujih jezikov, in ne mešaj jih v svoj govor. 8. Ne pričaj lažljivo zoper svojega brata. 9. Ne želi škode svojemu bratu, ampak veseli se, ko ga vidiš srečnega. 10. Ne želi si tujih stvari: ni jezika, ni običajev, ni vere, ni cerkve in ničesa, — kar diha s tujim du-

hom. Rojaci! držite se teh zapovedi Slovan-
stvu na slavo.

* (Gora Platten) v Švici se je utrgala
ter zasula nekoliko gorske vasi Elen in pokopalo 150 ljudi. Vsa vas s 1000 prebivalci je
v nevarnosti.

* (Kolera) je nastala v mestu Adeau,
na Rdečem morji; 37 bolnikov je uže umrlo.
Pravijo, da so jo zanesli mohamedanski ro-
marji, ki potujejo v Meko.

* (Izgnanj inozemci.) V prošlem me-
seci je bilo 45 inoizancev, mej temi štiri žen-
ske osebe, izgnanih iz Cizlajtanije. Največ iz-
mej teh je prišlo v dotiko s sodnijami in so
moralj precej časa preživeti v temnicah.

* (Kdaj bode sodni dan?) Mnogo
prerokovanj smo uže prijavili o sodnem dnevu,
a še jih nij konec, vedno se še najde, drugo,
ki z gotovostjo ve povedati, kdaj se bode
zemlja v prah zdrobila. Posebno v minolem
prvem tisočletju je bila vera v konec sveta
tano splošna, da so ljudje skoraj vse delo po-
pustili in nasprotje je bila strašna lakota in
vsled te kužne bolezni, ki so ljudstvo grozno
morile. Kako abotna so taka prerokovanja,
naj kaže to le: V oberemelskej cerkvi pri
Bernkastlu je vzdian kamen s tem le napi-
som: Kadar pade Velika noč na sv. Marka
dan (25. aprila), Binkošti na sv. Antona dan
(13. junija), in sv. Rešnje telo na sv. Ivana
dan (24. junija), gorje bo vpil ves svet. Mi-
hael Nostradamus pa je to le prorokoval: Ka-
dar pade Velikonočni petek na sv. Jurija dan
(23. aprila), Velika noč na sv. Marka dan in
sv. Rešnje telo na sv. Ivana dan, pride konec
sveta. Vse to v obojem prerokovanju pa bode
v letu 1886, tedaj bi moral biti to leto sodni
dan, ako bi prerokovanje kaj veljalo. Koliko
pa res velja, to se vidi iztega, da je vse to
bilo uže v letih 919, 1014, 1204, 1451, 1666,
1734, in bo še poleg leta 1886 v letih 1943,
2038, 2190 itd. Kolikokrat je tedaj po teh
prerokovanjih imel biti uže sodni dan in ven-
der ga še nij bilo, ter ga še dolgo ne bodo,
ker imata solnce in zemlja še polno živjenja
in še prav nič ne bolehata.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se prične novo
naročanje na zadnje četrtletje. Gg. naro-
čnike prosimo, da naročnino o pravem času
ponové, ako hoté list dobivati redno v
roke, ker „Slov. Narod“ pošiljamo samo
onim, ki naprej plačajo naročnino.

„Slovenski Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja
na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
Za jeden mesec 1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na
mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gld. — kr.
Za jeden mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih
šolah in za dijaké veljá znižana cena
in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti prejeman „ „ 3 „ — „

Opravništvo „Slov. Naroda“.

Tulci

22. septembra:

Evropa: Nussa iz Trsta. — Löwy z Dunaja.
Pri Stonu: Berlitzheimer iz Mainza. — Jare iz
Št. Jurja. — Šebek z Dunaja.
Pri Mailici: Germ, Absetz z Dunaja. — Bichle
iz Bautzena.

Dunajska borza 23. septembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld. 90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77 „ 85	„
Zlata renta	94 „ 95	„
1860 drž. posojilo	131 „ 25	„
Akcije narodne banke	830 „ —	„
Kreditne akcije	360 „ 75	„
London	118 „ 15	„
Srebro	— „ —	„
Napol.	9 „ 36 1/2	„
C. kr. cekini	5 „ 60	„
Državne marke	57 „ 85	„

Hiša na prodaj.

V Prašah pri Kranji na prodaj je hiša
št. 18., kjer je zdaj gostilna in prodajalnica, obo-
kana. Hlev močno zidan. Zraven hiše velik sadni vrt;
k hiši pripadati dve njivi 6 mernikov posetve. Hiša
stoji pri cesti. Cena hiši je 1600 gld. — Več pove
Jože Vrhunec v Kranjskej gori. (524—3)

Fin med v satovji

dobiva se pri (526—4)

Oroslavu Dolenci v Ljubljani.

Pri

KAROLU TILLU,
pod Trančo št. 2.

Velika izbirka (531—4)

vseh šolskih, pisnih, risalnih po-
trebščin in pisarničnih del.

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migréno,
feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga
glava boli, če ima krč v pr ih, mastno zgago. Telo
se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tva-
rino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vza-
mejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po 1/2
žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku
diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z
majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdra-
vilo, katero prodaja lekarnar g. J. Svoboda v Lju-
bljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—35)

Pravi ržen kruh,

Graham-kruh (graški), najfinejši
vanille, graški in cimetni suhár,
opresnik, biscuit, makove in ore-
hove rogličke (538—3)

vsak dan friske prodaje

Föderlova pekarija,

v mestu, Lingarjeva ulica.

V založbi Mat. Gerberjeve v Ljubljani je
ravnokar na svitlo prišlo

Spisje v ljudskejšoli,

četrttega popravljenega in po učnih črtežih uredjenega
natisa. (543—1)

Spisal Andrej Praprotnik.

To knjigo je slavno ministerstvo za bogočastje
in uk z ukazom od 30. avgusta 1881. leta s št. 13.045
odobrilo.

Stane, trdo vezana, 32 kr.

Podpisani učitelj plesu naznanja čestitemu ob-
činstvu, da uči na svojem

plesišču,

Starl trg št. 15, I. nadstropje,

poleg mnogo drugih plesov tudi „Kolo“ in „Slo-
vanko“. Za otroke odprem poseben kurz ob
vtorkih in četrtek od 5. do 6. ure zvečer.

Z odličnim spreštovanjem

Kajetan Doix,

(516—3)

učitelj plesu.

Popolno vinoznanstvo.

Obširna knjiga o čuvanju, gojenju, poznavanju in
narejanju vin vseh dežel, v zvezi s poukom o žganju,
varenju, o skrobu, drožih, siru, umetalnem maslu,
umetalnem tabaku in drugih hranilnih rečeh s stro-
gim ozirom na zdravje in cenost, dalje več stotin
kupčijskih reči izključivo specialnih receptov, vpo-
rabni za vsacega, pridobitni, lahko izvršilni, malo
glavnice zahtevajoči in donosno poslovanje; neob-
hodno potrebna za sto tisoči. Posamne recepte se
cenó računa. — Pojasnila daje proti retourmarki
F. Schlosser, v Trstu. (419 1)

Cené ure!

Po poštnem povzetju pošiljam in če po-
slovec ni poveljua, dam denar nazaj.
Vsako naročilo je torej neriskirano.

1 cylinder-uro od srebrnega nikla z verižico; prej
gld. 12 — zdaj gld. 5.25.

1 ancre-uro od srebrnega nikla z verižico; prej
gld. 15 — zdaj gld. 7.25.

1 srebrno ancre-uro z verižico; prej gld. 25 —
zdaj gld. 11.25.

1 srebrno remontoir-uro-Washington z veri-
žico; prej gld. 30 — zdaj gld. 15.

Zlate ure za gospe; prej gld. 40 — zdaj gld. 20.

Zlate remontoirs; prej gld. 100 — zdaj gld. 40.

Jamci se za 5 let.

PH. FROMM,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse gegenüber der
Wollzeile, Wien. (514 1)

Slabotnega starčka in mladega moža slednja življenja pomoč.

Moj 80 letni mož in jaz, ki sem zdaj 74 let stara, midva oba sva prišla ob vse moči
in davno bi uže ne bila živela več, da njsva Iv. Hoffovo sladnega izlečka zdravstveno pivo,
ki so ga nama priporočili, rabila in ga še rabiva. Nama obema je dalo le to sladno pivo moč
in življenje in midva izrekava fabrikantu najglobljejo zahvalo. Najina želja je, da se ta
izjava v interesu starih in telesno slabotnih osob priobči in pripravljena sva tudi na ustna
vprašanja odgovarjati.

Charlotte Ewald, roj. Heinrich,

(žena upokoj. sedlárja iz cesarske konjarnice), Moabit, Cerkvene ulice št. 15.

Prosim, da mi pošljete 60 steklenic sladnega piva in 15 zavitkov sladnega bonbona.

C. kr. dvornemu oskrbovatelju gospodu Ivanu Hoffu, komisijskemu svetniku,
posestniku c. kr. zlatega križca za zasluge, vitezu visocih redov,
izumitelj

in jedin fabrikant Iv. Hoffovega sladnega izlečka, dvorni oskrbovateľ mnogim
knezom evropskim, na Dunaji, fabrika: Grabenhof, Bräunerstrasse 2, pisarna in
zaloga: I., Graben, Bräunerstrasse 8.

Uradno zdravstveno potrdilo.

C. kr. osredni odbor itd. Flensburg: Ivana Hoffa sladnega izlečka zdravstveno
pivo se je skazalo kot prav izvrstno krepilo.

Major Wittge, delegiranec c. pruskih bólnic.

Svarilo! pri rabi ponarejenih, takozvanih sladnih izdelkov.

Zahtevajo naj se le pravi, 57krat od cesarjev in kraljev in največjih medicinskih
veščakov odlikovani in priznani Iv. Hoffovi sladni izdelki z varstveno znamko (podoba izumi-
teljeva), registrirano pri c. kr. kupčijske sodnji v Avstriji in Ogrskeji. Napravim izdelkom
druzihi manjkajo zdravilne snovi zelišč in pravo narejanje Ivana Hoffa sladnih izdelkov in lahko
po izjavah zdravnikov zelo škodljivo vplivajo na zdravje.

Pravi Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsa so v višnjevem papirji. Menj kot
za 2 gld. se ne pošilja. (518—3)

Zaloge: V Ljubljani: G. Piccoli, Erazm. Birschitz, lekarnarja, P. Lassnik,
H. L. Wencel, specerijska prodajalnica. V Gorici: Peter Venuti.